

Związek Radziecki, Polską Rzeczpospolitą Ludową, Republikę Czechosłowacką (Rumuńską Republikę Ludową) do wzięcia udziału w spotkaniu na najwyższym szczeblu...".

(a)

JEMEN A DWA PAŃSTWA NIEMIECKIE

Według informacji dziennika „Die Welt”¹ oba państwa niemieckie utrzymują oficjalne stosunki z państwem Jemen. NRF akredytowała swego posła w Arabii Saudyjskiej jednocześnie w Jemenie, a NRD utworzyła w Sanie, stolicy Jemenu, konsulat generalny.

W związku z tym „Die Welt” zarzuca rządowi zachodnioniemieckiemu niekonsekwencję i odstępowanie od oficjalnie proklamowanej zasady, iż NRF nie będzie utrzymywać stosunków oficjalnych z państwem, które by uznało Niemiecką Republikę Demokratyczną. Dziennik zachodnioniemiecki zapytuje, dlaczego NRF nie utworzy swoich konsulatów np. w Polsce, jeżeli rządowi zachodnioniemieckiemu nie przeszkadza konsulat NRD w Jemenie.

Od strony prawnej zagadnienie to jest bardziej skomplikowane, niż by wynikało z przedstawienia „Die Welt”. Przypomnieć należy, że rząd NRF, zrywając stosunki dyplomatyczne z Jugosławią na skutek uznania przez nią NRD, nadal utrzymywał stosunki konsularne, opierając się na tezie, że stosunki konsularne nie mają charakteru stosunków oficjalnych². Teza ta od strony prawnej może budzić różne wątpliwości. Analizując bowiem problem, czy utrzymywanie stosunków konsularnych oznacza dorozumiane uznanie państwa, należy wpieryw rozróżnić, czy dany konsul był mianowany z żądaniem udzielenia mu *exequatur*, czy też bez tego żądania. W pierwszym przypadku praktyka państw była rozbieżna i nie pozwalała wysnuć ogólnego wniosku, iż żądanie *exequatur* oznacza uznanie ze strony państwa domagającego się. W drugim przypadku, tj. przy mianowaniu konsula bez żądania *exequatur*, teoretycy prawa międzynarodowego uważają, że nie zachodzi w ogóle fakt uznania³. W niniejszym przypadku ważniejsze jest pytanie, czy udzielenie *exequatur* (przez Jemen) jest równoznaczne z uznaniem rządu, a w przypadku NRD także i państwa. Teoretycy opowiadają się za poglądem, iż udzielenie *exequatur* jest równoznaczne z dorozumianym uznaniem⁴. Aczkolwiek więc teza rządu zachodnioniemieckiego o nieoficjalnym charakterze stosunków konsularnych budzi poważne wątpliwości teoretyczne, stanowi ona uzasadnienie dla faktu utrzymywania przez NRF stosunków dyplomatycznych z Jemenem, przy jednoczesnym istnieniu konsulatu generalnego NRD w stolicy Jemenu⁵.

B. Wiewióra

SPOTKANIA ZIOMKOSTW

Jest już dorocznym zwyczajem niemieckich organizacji przesiedleńczych urządzanie w okresie Zielonych Świąt spotkań ziomkowskich. W tym roku, oprócz szeregu pomniejszych, organizowanych przez ziomkostwo śląskie, odbyły się dwa większe.

¹ „Die Welt” z dn. 20 V 1958.

² Por. notę „Skutki zerwania stosunków dyplomatycznych NRF-Jugosławia, „Przegląd Zachodni” 1958 nr 1, s. 156—157.

³ H. Lauterpacht, *Recognition in International Law* Cambridge 1948, s. 383.

⁴ Tamże, s. 387.

⁵ Nie dysponujemy dokładnymi danymi dotyczącymi powstania konsulatu NRD w Jemenie. Nie wspomina o nim „Jahrbuch der Deutschen Demokratischen Republik”. Berlin 1957.